

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-577/21 – 1

Zaak C-577/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

20 september 2021

Verwijzende rechter:

Sofiyski gradski sad (Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

11 augustus 2021

Verzoekende partijen:

LM

NO

Verwerende partij:

HUK-COBURG-Allgemeine Versicherung AG

BESLISSING [...] [omissis]

De Sofiyski gradski sad (rechter voor de stad Sofia, Bulgarije) [...] [omissis]

[...] [omissis]

[...] [omissis] [samenstelling van de rechtsprekende formatie en nationale procedure] heeft voor zijn beslissing rekening gehouden met het volgende:

- 1 Bij beschikking [...] [omissis] heeft de rechter het onderzoek afgesloten, de mondelinge behandeling geopend en vastgesteld dat de zaak in staat van wijzen was. Bij de voorbereiding van de beslissing kwam de rechter tot de conclusie dat

het toepasselijke Duits recht inzake de verplichting tot betaling van een vergoeding voor immateriële schade van een kind door het overlijden van een van zijn ouders als gevolg van een verkeersongeval mogelijkwijs in strijd is met het Unierecht. Het gaat meer bepaald om het vereiste naar Duits recht, volgens hetwelk een kind, om recht te hebben op deze schadevergoeding, een gezondheidsaandoening moet hebben opgelopen door de pijn en het leed dat het als gevolg van het overlijden van een van zijn ouders heeft ondervonden,

2 [...] [omissis] [nationale procedure] Bijgevolg heeft de rechter

BESLIST:

3 Zijn beschikking, waarbij het onderzoek is afgesloten, de mondelinge behandeling is geopend en is vastgesteld dat de zaak in staat van wijzen was, te **vernietigen**.

4 Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) te **verzoeken** om een prejudiciële beslissing [...] [omissis] [instructies voor de gerechtelijke administratie].

5 De behandeling van de zaak te **schorsen** [...] [omissis] totdat het Hof uitspraak heeft gedaan op het verzoek om een prejudiciële beslissing.

6 [...] [omissis] [nationale procedure]

7 [...] [omissis]

I. FEITEN

1. DOOR PARTIJEN AANGEVOERDE FEITEN EN CONCLUSIES VAN PARTIJEN VOOR DE VERWIJZENDE RECHTER

1.1. Betoog van verzoeksters

8 In het verzoekschrift [...] [omissis] hebben LM en NO bij monde van hun wettelijke vertegenwoordiger – hun vader, CD, – verklaard dat zij dochters zijn van AB, die is overleden als gevolg van een verkeersongeval dat op 27 juli 2014 heeft plaatsgevonden. Het ongeval is in Emsdetten (Duitsland) door CD veroorzaakt.

9 Door de dood van hun moeder hebben zij een trauma opgelopen dat hun geestelijke gezondheid heeft aangetast. Dit komt tot uiting in het volgende: slapeloosheid en nachtmerries, stemmingsschommelingen – prikkelbaarheid, rusteloosheid en introversie, sociale isolatie en afzonderingsgedrag, verlies van belangstelling voor eerdere ontspanningsactiviteiten, sneller optredende angstgevoelens.

- 10 CD was bij verweerster, HUK-COBURG-Allgemeine Versicherung AG (hierna: „HUK”), verzekerd tegen de wettelijke aansprakelijkheid. HUK heeft aan elke verzoekster, wegens het overlijden van hun moeder, een vergoeding van 5 000,00 EUR uitgekeerd, die zij ontoereikend achtten. Verzoeksters voeren aan dat aan elk van hen nog een vergoeding van 300 000 Leva (BGN) moet worden betaald, die zij niet hebben ontvangen van HUK. Zij vorderen derhalve dat HUK wordt veroordeeld om deze vergoeding aan hen te betalen [...] [omissis; verwijzing naar het verzoekschrift en andere proceshandelingen van verzoeksters]

1.2. Betoog van verweerster

- 11 Verweerster, HUK, heeft een verweerschrift ingediend waarmee zij de vordering betwist. Zij betoogde het volgende:
- a) Het Duits recht is van toepassing. Dit recht voorzag op 27 juli 2014 echter niet in een vergoeding voor immateriële schade van derden, tenzij deze schade bestond in traumagerelateerde gezondheidsschade. Sinds 22 juli 2017 voorziet het Duits recht in een verplichting tot vergoeding van immateriële schade van derden, wanneer deze personen een bijzonder nauwe band met de gelaedeerde persoon hadden.
 - b) AB heeft bijgedragen tot haar overlijden, aangezien zij
 - inzittende was van een motorvoertuig dat werd bestuurd door een persoon die onder invloed van alcohol was;
 - geen veiligheidsgordel droeg.
 - c) de gevorderde vergoeding is te hoog. HUK concludeert dan ook tot afwijzing van de vordering [...] [omissis].

2. FEITEN DIE DE RECHTER HEEFT VASTGESTELD NADAT HIJ KENNIS HAD GENOMEN VAN DE FEITELIJKE BEWERINGEN VAN DE PARTIJEN EN DE IN HET GEDING VERGAARDE BEWIJZEN

- 12 AB is geboren op 28 september 1987 [...] [omissis]. Op 12 mei 2006 is haar oudste dochter NO geboren en op 27 juli 2010 is haar jongste dochter LM geboren. CD is de vader van deze dochters [...] [omissis]. Zij waren normale kinderen die door hun ouders werden verzorgd [...] [omissis].
- 13 In 2013 hebben CD en AB zich naar Duitsland begeven om er te werken. Op 26 juli 2014 vierden CD en AB ’s avonds de verjaardag van de zoon van AB’s neef. CD dronk bier en AB heeft dit gezien [...] [omissis].
- 14 Na middernacht zijn CD en AB naar huis vertrokken. Rond 3.00 uur bestuurde CD een personenwagen van het merk Opel op de Neubrückenstrasse in

Emsdetten, district Münster, Duitsland. AB zat op de voorpassagiersstoel en droeg geen veiligheidsgordel.

- 15 De snelheid van de personenwagen van het merk Opel bedroeg ongeveer 113 km/h. Hij reed over een spoorwegovergang en botste vervolgens tegen een ander voertuig dat in de buurt was geparkeerd. Na de botsing raakte de personenwagen van het merk Opel uit balans en botste hij tegen een paal van een omheining. Daarna bleef hij op zijn dak liggen.
- 16 Als gevolg van dit ongeval is AB om het leven gekomen. Indien AB haar veiligheidsgordel had gedragen, had zij geen dodelijke verwondingen opgelopen. Meteen na het ongeval had CD een bloedalcoholgehalte van 1,17 promille [...] [omissis]. Vaststaat dat CD op dat tijdstip bij verweerster verzekerd was tegen de wettelijke aansprakelijkheid [...] [omissis].
- 17 NO en LM bevonden zich in Bulgarije toen zij het overlijden van hun moeder vernamen [...] [omissis]. Na de dood van hun moeder rouwden beide kinderen om het verlies van hun moeder, waaronder zij leden. Zij huilden en rouwden om haar. Zij waren gespannen wanneer over de dood van hun moeder werd gesproken. Zij ervoeren een emotionele leegte en verlangden ernaar hun moeder te omhelzen. Zij hebben door de dood van hun moeder geen gezondheidsaandoening opgelopen [...] [omissis].
- 18 Op 27 juli 2017 betaalde verweerster aan elk van beide verzoeksters, LM en NO, [...] [omissis] een vergoeding van 5 000,00 EUR. De vergoeding had geen betrekking op immateriële schade [...] [omissis].

III. Toepasselijke nationale bepalingen

- 19 Bij beschikking [...] [omissis] heeft de Sofiyski gradski sad vastgesteld dat overeenkomstig artikel 7, lid 2, tweede alinea, van de Rome I-verordening en artikel 4, lid 1, van de Rome II-verordening Duits recht van toepassing is op het geding.
- 20 Relevante bepalingen van het toepasselijke Duits recht
 - § 844 van het Bürgerliches Gesetzbuch (Duits burgerlijk wetboek; hierna: „BGB”), in de versie vóór de wijziging van 22 juli 2017 bij het Gesetz zur Einführung eines Anspruchs auf Hinterbliebenengeld (wet tot invoering van een recht op een nabestaandenuitkering),
 - §§ 823 en 253 BGB,
 - § 115 van het Gesetz über den Versicherungsvertrag (wet inzake verzekeringsovereenkomsten),

- arresten van het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken) van de Bondsrepubliek Duitsland (hierna: „BGH”) van 10 mei 2015, BGH VI ZR 8/14, en 16 januari 2001, BGH VI ZR 381/99 [...] [omissis].

IV. UNIERECHTELIJKE BEPALINGEN WAAROP HET VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING BETREKKING HEEFT

21 [...] [omissis]

- artikel 1, lid 1, van Tweede richtlijn 84/5/EEG van de Raad van 30 december 1983 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten betreffende de verzekering tegen de wettelijke aansprakelijkheid waartoe de deelneming aan het verkeer van motorrijtuigen aanleiding kan geven (hierna: „Tweede motorvoertuigenrichtlijn”).

V. REDENEN WAAROM DE VERWIJZENDE RECHTER VAN OORDEEL IS DAT DE GEVRAAGDE PREJUDICIËLE BESLISSING RELEVANT IS VOOR DE BESLECHTING VAN HET GEDING

- 22 Volgens vaste rechtspraak van het BGH moet een smartengeldvergoeding in geval van overlijden van een van beide ouders alleen worden betaald wanneer de pijn en het leed hebben geleid tot een gezondheidsaandoening – een ziekte – (arresten van het BGH van 10 mei 2015, BGH VI ZR 8/14, en 16 januari 2001, BGH VI ZR 381/99). Indien de Sofiyski gradski sad deze uitlegging van het BGH in casu toepast, zou de vordering van verzoeksters moeten worden afgewezen, aangezien zij geen gezondheidsaandoening hebben opgelopen door de pijn en het leed die zij als gevolg van het overlijden van hun moeder hebben ondervonden.
- 23 Het begrip „lichamelijk letsel” in de zin van artikel 1, lid 1, van de Tweede motorvoertuigenrichtlijn en artikel 1, lid 1, van Derde richtlijn 90/232/EEG van de Raad van 14 mei 1990 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten betreffende de verzekering tegen de wettelijke aansprakelijkheid waartoe deelneming aan het verkeer van motorrijtuigen aanleiding kan geven (hierna: „Derde motorvoertuigenrichtlijn”) omvat ook psychische aandoeningen en psychisch lijden (arrest van het Hof van 24 oktober 2013, Drozdovs, C-277/12, EU:C:2013:685, punt 38). Bovendien moet dit begrip ruim worden uitgelegd (arrest Drozdovs, punt 40).
- 24 Het door het BGH gehanteerde criterium, volgens hetwelk de pijn en het leed moeten hebben geleid tot een gezondheidsaandoening, houdt een aanzienlijke beperking van de uitlegging van het begrip „lichamelijk letsel” in. Voorts heeft deze striktere uitlegging van het begrip „lichamelijk letsel” in de praktijk tot gevolg dat het aantal personen die wegens het overlijden van een familielid als gevolg van een verkeersongeval recht zouden hebben op een vergoeding voor immateriële schade, veel kleiner uitvalt.

- 25 De uitlegging van het BGH is mogelijkwerwijs in strijd met het Unierecht, aangezien zij het nuttig effect van de motorvoertuigenrichtlijnen beperkt door het aantal personen aan wie een vergoeding voor immateriële schade moet worden betaald wegens het overlijden van een familielid als gevolg van een verkeersongeval, aanzienlijk te verminderen. Om deze reden legt de Sofiyski gradski sad het Hof de eerste prejudiciële vraag in het kader van het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing voor.
- 26 De nationale rechterlijke instantie die uitspraak moet doen in een geschil tussen particulieren, is niet verplicht om nationaal recht dat in strijd is met een Unierichtlijn buiten toepassing te laten (arrest van het Hof van 7 augustus 2018, Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, punt 49). De nationale rechterlijke instantie moet het nationale recht echter aldus uitleggen dat het in overeenstemming is met het Unierecht (arrest Smith, reeds aangehaald).
- 27 In casu is de uitlegging van het BGH mogelijkwerwijs slechts een van de mogelijke uitleggingen van het Duits recht. Derhalve is het voor de beslechting van het onderhavige geding van belang of de Bulgaarse verwijzende rechter het toepasselijke Duits recht (het recht van een andere lidstaat) kan uitleggen onder toepassing van het beginsel van een Unierechtconforme uitlegging.
- 28 Indien de uitlegging van het Duits recht door het BGH – volgens welke immateriële schade die is ontstaan door het overlijden van een naast familielid als gevolg van een verkeersongeval, alleen moet worden vergoed wanneer er sprake is van een gezondheidsaandoening – niet strookt met het Unierecht en de Bulgaarse rechterlijke instantie het Duits recht in overeenstemming met het Unierecht mag uitleggen, zou de Sofiyski gradski sad het Duits recht anders kunnen uitleggen dan het BGH en aan verzoeksters een vergoeding kunnen toekennen. Om deze reden legt de Sofiyski gradski sad het Hof de eerste en de tweede prejudiciële vraag in het kader van het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing voor.

VI. VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING

- 29 Gelet op deze overwegingen verzoekt de verwijzende rechter het Hof om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:
- 1) Is een uitlegging van het begrip „lichamelijk letsel”, volgens welke de psychische pijn en het psychisch lijden van een kind door het overlijden van een van zijn ouders als gevolg van een verkeersongeval slechts onder dit begrip valt indien het kind door deze pijn en dit lijden een gezondheidsaandoening heeft opgelopen, in strijd met artikel 1, lid 1, van richtlijn 84/5/EEG?
 - 2) Geldt het beginsel van Unierechtconforme uitlegging van het nationale recht door een nationale rechterlijke instantie wanneer de nationale rechterlijke instantie niet haar eigen nationale recht toepast, maar het nationale recht van een andere lidstaat van de Europese Unie?

[...] [omissis]

WERKDOCUMENT